Ч. 102 Неділя 7 (20) мая 1900. Рік X

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостах на провінциї:

на цілий рік	К.	4·80
на пів року	„	2·40
на чверть року	„	1·20
місячно . .	„	—·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік	К.	10·80
на пів року	„	5·40
на чверть року	„	2·70
місячно . .	„	—·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(З ради державної. — Делегациї. — Полудневоафриканьска війна. — Маніфест молодотурецкого сторонництва).

Вчерашне засіданє палати послів розпочало ся о годині $11^1/_2$ перед полуднем і тревало до години $4^1/_2$ не ухваливши нічого. Чехи вели обструкцию і не допустили до ніяких ухвал. Цілий час забрали читаня інтерпеляций і внесень та відповіди міністрів на інтерпеляциї послів. Між иншими відповів п. Міністер просьвіти Гартль на інтерпеляцию пос. Окуневского, заявляючи, що переміна руских паралельних кляс на самостійну ґімназию вже зарядженa і та ґімназия буде отворена вже з слідуючим роком шкільним. Слідуюче засіданє відбуде ся нині і на нім має бути ухвалена буджетова провізория на пів року, очевидно коли допустить до того ческа обструкция. Відтак наступить перерва в засіданях палати до дня 6 червня.

Войскова комісия угорскої делегациї радила дальше над буджетом воєнним. Міністер давав поясненя що-до нових пушок і карабінів. По довшій дискусиї приймила комісия цілий воєнний буджет.

З Наталю Булєр доносить, що его війска обсадили Ґленко. Бури цілком покинули гори Біґґарсберґ. 7000 Бурів відійшло на північ. В Ґленко наладовано на поїзд 11 армат. По слідний поїзд з амбулянсами відїхав з Ґленко дня 15 с. м. Бури, що стояли в Денді, уступили в силї 4000 людий до Фрайгайду і перевезли туди 18 армат. Супротив того, що Оранію вже заняли анґлійскі війска, Бури уважають оборону ґірских переходів з Наталю до Оранії за річ злишну і здаєть ся обмежать ся на оборону переходів до Трансвалю. З тої причини они виводять з Наталю свої війска.

Молодотурецке сторонництво, котре уґрупувало ся в Женеві коло зятя султана Магмуда, видало маніфест з слідуючим змістом: Як кожда недужа держава, так і Туреччина має ласкавих „ручителів“, котрі стоять на сторожи ненарушимости єї неладу. Ними суть Німеччина і Росия. Они визискують сей нелад, удержують нелад, одержують концесиї і приготовляють повільний упадок Туреччини в той спосіб, що без наглого потрясеня, без війни, найбільша часть османьскої держави перейшла під їх пановане. Обом сим державам помагають мули (турецкі сьвященики) по части тому, що не хочуть допустити до ніяких реформ, котрі спасли би Туреччину, але мулів скинули би з їх упривілейованого становища.

Коли сей маніфест розкинено в Царгороді, власти зарядили слідство, в який він спосіб дістав ся до краю і хто єго розширює. Результат слідства був такий, що міністра судівництва Камаль бея, члена великої султанової ради, Мурад-бея, і султаньского секретаря, Ахмед-Ефендіого, засуджено на вигнанє до Малої Азиї; арештовано 42 султаньских адютантів а 60 учеників воєнної школи втягнено яко простих вояків до полків Арабії. Однако всї они вирвали ся з рук полициї і схоронили ся в анґлійскій амбасаді, звідки їх не видано мимо жаданя султана. Під ескортою анґлійских вояків відставлено їх на анґлійский воєнний корабель, котрий стало стоїть в пристани. В тій пристани стоять іменно против дотичних договорів воєнні кораблї всїх держав і суть сталою грозьбою против султана. На другий день відставлено турецких збігців на пасажирский корабель. Коли корабель відійшов, пустили ся за ним дві турецкі канонірки. Корабель вивісив анґлійску хоругов і сиґналом візвав анґлійскі воєнні кораблї, котрі відставили транспортовий корабель аж до Піревса. В той спосіб видобуло ся з рук царгородскої полициї дуже богато скомпромітованих осіб, котрі в Женеві формують друге турецке правительство. Оно уважає теперішного султана за узурпатора, котрого хочуть скинути з престола, а видвигнути на престол єго зятя Магмуда, шефа Молодотурків і глубоко образованого чоловіка.

Новинки.

Львів дня 19-го мая 1900

— **Засіданє філії „Просьвіти“ у Львові** відбуде ся в четвер дня 11-го (24) мая о 10 ій перед полуднем в комнаті Головного виділу „Просьвіти“ (ринок ч. 10, пов. I). На порядку дневнім справа просьвітного віча в Щирецчині і справоздань відпоручників з просьвітно-економічного руху по читальнях „Просьвіти“ в львівскім окрузї. Повідомляючи о сїм всїх членів і відпоручників філіяльного виділу, просить їх виділ до громадної участи в сїм засіданю.

1)

ЗНАТОКИ МУЗИКИ.

(З голяндского — Юстуса ван Мавріка).

(Дальше).

— Чи граю? От, трохи — я грав на скрипці. Але на жаль, коли я почав учити ся і грав початкову школу, вислав мене мій отець з чоловіколюбности на під. а пізнійше, коли я з другими грав дуети, чи терцети, то не один з слухачів проклинав мене з щирого серця. Пізнійше грав я в одній орхестрі любителїв, на превеликий гнів моїх товаришів і розпуку директора, і тому я покинув ціле гранє. Я ще цілком поважно гадав о тім, щоби грати на кимвалах і кілька разів виступав я з тим інструментом не без успіху, але коли одного разу в якійсь увертурі зачав о цілий такт за скоро, а в одній симфонії скінчив раз о два такти за пізно, знеохотив ся, і став з дійстного члена музичного товариства лиш членом-любителем.

— А, так, отже не правдивий артист, лиш любитель. Так. Але ви кажете. що все таки маєте дар до музики, дар, мій пане, чувство! — Ах, простіть!....

— Ой, Господи Боже! Ой! Чувство маю....

Той любий чоловічиско опер ся був з цілим тягаром параcолем на моїй нагнитнї....

— Так, маю музикальне чувство — додав я живо. — Менї здаєть ся, навіть так велике, що на мою гадку лаґідні тони флета, або жалїбні обої можуть представляти лиш сільский образ; протяжні і голосні тони труби представляють в моїй уяві образ ловів, а тяжкі удари великого бубна викликують в менї гадку о бури або блискавиці.

— Гм, гм, дуже справедливо, мій пане — сказав мій іспитуватель і махаючи пальцями перед чолом, говорив дальше поважно: — Але думки — чувства — зрозуміня — маєте, коли чуєте музику?

— Трохи. Мягкі акорди, сьпівучі мельодиї, повільні представляють на мою думку ніжність, спокій, повільність і достоїньство. Сильні басові акорди, унїсона труб і бубнів, високі різкі тони клярнетів, флетів і обой, повний звук скрипок, нагадують менї розбурхані пристрасти, бурю або щось подібного.

— Гм, гм! Не зле сказано, але поверховно, дуже поверховно, страшенно поверховно. Правдивий композитор віддає кождою нотою, кождим зворотом, якусь гадку або образ.

— Менї здаєть ся — сказав я — що то трохи пересаджено і що композитори самі не всьо розуміють і не всьо в якійсь цїли пишуть. Я думаю, що й їм ясна лиш провідна гадка, а всьо проче, то лиш музикальні додатки для прикраси цілости.

Лице мого сусїда, коли я то говорив, замітно почервоніло. Єго очи блищали і горіли поза окулярами, і він живо замахавши рукою, скрикнув:

— То неправда пане! Неправда! — Кождий зворот, кожда нотка, кожда зміна, представляє гадку, образ, рисунок або малюнок. Коли ви щось подібного можете говорити, то скажу вам, що музика, яку ви чули, була зле скомпонована, або що ви своїм дивачним поглядом обиджуєте артистів, котрі свої великі, безсмертні гадки зложили навіть в найкоротших павзах, ні, навіть в поодиноких частях тактів.

— То можлива річ, але того я вже не в силї піймати і....

— Ого, даруйте! Тут не іде о понимане. Знанє, пане, знанє, то головна річ! Знанєм доходить ся до чутя, для мене на пр. намір або гадка композитора так ясна, що я немов дотикаю єї руками. О, мій пане. в музиці єсть щось таке, що.... Гм! Щось, гм.... Розгорячений музик простяг свою праву руку у воздух, замахав кілька разів пальцями немов би щось хапав, викрутив рукою сюди і туди а відтак нагле виставив вказуючий палець наперед так, що діткнув моєї сорочки на грудях та незвичайно поважно, несказано учено, з підпятими бровами і стягненими устами, відозвав ся:

— Гм, бачите то щось в музиці — понимаєте то?

— Ні, пане, того не понимаю.

Я мусів певне дуже по дурному виглядати, бо плечі ученого музика нагле високо здвигнули ся, на цілім єго лици появила ся усьмішка милосердия і він в тій самій хвили сказав тихим голосом:

— О ні, то таки не для кождого!

Наша розмова звернула на себе увагу близько сидячих осіб, з котрих деякі здавалось знали старого пана, і коли музика скінчила другу часть концерту, ми говорили дальше, бо ні на хвилю не переставав, і таки не

— **Про гостину еп. Андрея Шептицкого в Чернівцях** доносить дальше „Буковина“: У вівторок рано відслужив Владика для ц. к. войска архиерейску читану службу Божу, в часї котрої причащало ся богато народа, а зазначити треба. що в тих бодай половину висповідав сам Преосьвященний. Підчас служби Божої на хорах войскова капеля під батугою полк. капельмайстра п. Костелецкого грала церковні рускі пісні, нарочно в тій цїли спроваджені від 30 полка піх., за що належить ся ему публичне признанє. По богослуженю промовив до войска Владика коротко, але сердечно, загріваючи їх до точного виповнюваня своїх обовязків і до плеканя чувств релїгійних. Удїленем усім присутним свого архієрейского благословеня закінчило ся торжество. — О год. $10^1/_2$ удав ся Владика до школи дівчат при ул. Кравеної Палати, де при дверех повитала високого гостя директорка заведеня п. Ґріліч разом з кружком учительским. Звідтам удав ся Владика до школи хлопців, де знов витало Єго тіло учительске з єї директором п. Каміньским на чолї. Від год 12 до 2 в полудне складав Владика дальші візити виднїйшим Русинам, як: др. Стоцкому, радн. Ясеницкому, прокураторови Міхальскому, посл. Пігулякови, сов. Калитовскому і др., а о год. 2-ій давав обід прокур. фінанс. Зубрицкий в честь Преосьвященого. Вечером о год. пів до 7 прибув Владика до „Народного Дому“ в супроводї крил. о. Симеона Ткачуника, котрий взагалї всюда товаришить Преосьвященому, як також і місцевого пароха о. К. Костецкого і привитавши ся сердечно зі всіми присутними Русинами — оглядав нашу народну палату. Зайшов і до бурси і виразивши горяче бажанє, аби усї бурсаки виховались на чесних Русинів, на людий передовсїм характерних і справдїшних борців за правду — попращав ся словом: „Христос воскресе! — В середу рано, по відчитаню архієрейского Богослуженя, відпроваджено процесиально Владику до дому парохіяльного. Тут явила ся майже уся руска інтелїґенция, панї в білих строях і представителї властий, щоби его попращати. Коли Єпископ всїдав до повоза — іменем руского жіноцтва вручила ему п-на Клявдия Дрогомірецка прегарний букет з живих цьвітів. Преосьвященний Шептицкий подякувавши сердечно і поблагословивши ще раз усїх присутних — проваджений п. президентом міста бар. Кохановским і виднїйшими Русинами — відїхав до Раранча. Але вже на мостї ріки Прута ожидав Владику черновецкий ц. к. староста др. Вірфель. — Преосьвященний опустив наше місто, полишивши милу згадку не лише у своїх гр.-кат. диецезиян, але і в серцях усїх мешканців буковиньскої столицї без ріжницї віроісповідання і народности.

— **З Гусятинщини** пишуть: Дня 13 с. м. відбуло ся заходом читальнї „Просьвіти“ в Чорнокінцях великих, повіта гусятиньского, аматорске представленє „Наталки Полтавки“ Котляревского. Вистава так трудної штуки повела ся вповнї, а тим більше заслугує се на увагу, що не було властивого режісера. Товариші-аматори під проводом ч. Юрка Тодорова вивязали ся з своєї задачі цїлком добре. Ю. Тодорів (Возьний) і Д. Візнюра (Виборний) грали дуже добре; також ролю Терпелихи віддала добре Парашка Романець; слабше вже повелось Т. Пожерниюківнїй в роли Наталки. Але взагалї, як би не слабі співи, представленє випало би було навіть дуже добре. Ч. Юркови Тодорови належить ся правдиве признанє. Єго то заходами відбуло ся кілька вже аматорских представлень, з котрих трохи гроша узбирано на будову власного дому читальнї. На се представленє прибули звістні народолюбцї оо. С. Матковский з Босир, Ом. Гаїбовицкий з Циган, також оо. Лабій і Стрільбицкий з родинами. Було досить і сьвітскої інтелїґенциї місцевої і замісцевої, а всі винесли найлучше вражінє з представленя.

— **Виновник зьвірского злочину у Львові** Федько Бекерский, що убив онегди дві женщини, признав ся вчера вечером до вини. Убийства довершив сокирою задля рабунку.

— **Назад з Бразилії.** Ще в половинї лютого с. р. виеміґрувала була із скалатского повіта численна партия селян до Парани, а межи иншими Мартин Милий, господар з Остапя, з родиною зложеною з шести душ. Милий продав був ціле своє майно, обійстє і три морґи поля, за 1800 корон. Другий еміґрант, Андрух Гуцуляк із Староміщини. виїхав за море з родиною з 8 душ, продавши своє обійстє і ґрунт за 3000 корон. Дня 14 с. м. вернули оба назад до Галичини, наблукавши ся цїлих три місяцї по лїсах та степах Парани, але вернули голі і босі, без крейцаря. Розповідають, що наші еміґранти дістають в Бразилії, що правда досить ґрунту, але неурожайного та зарослого лїсом, котрий треба палити і корчувати, аби можна садити на нїм кукурудзу. Зарібку нема; щоби якийсь гріш заробити, треба кількадесять миль ходити.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Ради господарскі.

Звертаємо увагу на статейку в низу „Бобик в бараболи“.

— Нищене бурянів. — (II.) До найдокучливійших бурянів належать: Ріпиця рільна (Raphanistrum segetum), цвите блїдо жовто і гірчиця польова (Sinapis arvensis L.), цвите жовто. Коли зацвитуть, то ціле поле таке жовте, як колиб там хто ріпак посіяв. Озимина, що росте борзо, заглушить ту хопту; так само і ярина на добре погноєнім поли. Але скоро та хопта переросте засів, то нема иншої ради, лиш або полоти, або скроплювати єї розпущеним копервасом. Але до скроплюваня треба мати відповідний прилад. Єсть то круглаво плоска бочівка, котру бере ся на плечі як торністру, а від котрої іде кавчукова кишка, котрої конець бере ся до руки. Того приладу уживає ся до скроплюваня дерев овочевих, винограду, бараболь і т. п. В 100 літрах води розпускає ся 15 кільо копервасу, вливає ся до тої бочівки, бере ся на плечі та іде ся на поле і кропить ся, именно тогди, коли збіже підросло на долоню високо. Скоро лиш кілька капель впаде на ту хопту, то она гине, а засївам копервас не шкодить або хиба лиш дуже мало, так, що збіже борзо поправить ся. — 2) Стоколоса заглушка (Bromus secalinus L.), рід трави, котра иноді так бивно виростає межи житом а пшеницею, що заглушує збіже, а люди, що того не розуміють, гадають, що то збіже перемінило ся в стоколосу. Стоколоса любить вохкий ґрунт і прокидає ся особлив в мокрих роках. На ню нема иншої ради як лиш чистити добре зерно на насїнє і завчасу підкидати стерню. Зерно стоколоси робить хлїб гірким, але не єсть так шкідливим як н. пр. пажить дурійка (Lolium tumulentum) котрої зерно єсть дуже шкідливе бо може отроїти. — 3. Звінець більший або Лущ

було що иншого робити. Моя сусідка, що розпочала розмову, відійшла, і на єї місця сїв якийсь поважний тайний радник, у високім твердім ковнїрику і з дуже важною міною на виголенім лици. Єго лиса голова блищала як зеркало а тонкі губи судорожно порушали ся.

— Позволите, вільно менї сказати вам, хто той пан? — спитав голосно, нахиляючись до мене.

— Прошу.

— То пан Бемс, директор музичної школи в Флерсгайм — ґеній, пане! Ви бачили коли ґенія? Нї? Ну то можете тепер пізнати правдивого музика з Божої ласки, ґеніяльного чоловіка від стіп до голови. Придивіть ся ему добре, пане! Справдї ґеній! Славний композитор. Я маю честь знати его.

— Ага! То велика честь.

— Ах пане, коли ви хоч раз почуєте яку композицаю мого високоповажаного приятеля Бемса, то будете инакше говорити. Бемс як що скаже то на то можна присягати; Бемс нїколи не помиляє ся.

— То певна річ — вмішала ся нараз до розмови жена тайного радника. — Кожда нота в композициях Бемса для мене величава гадка, сьвітлий вислів его богатого божеского таланту.

— Прошу.

— Ах, як не розуміє ся, що ся чує, то приємність дуже сумнївна — додала научаючо.

— То ясна річ — відозвав ся молодий чоловік з довгим ясним волосєм і синими очима, що сумовито дивили ся перед себе вздовж сплощеного носа. — Кождий поет відчуває музику, кожде чутливе серце розуміє єї.

— Добре кажете; з вас славний моло лодець! І він бравий чоловік! — крикнув нагле за мною якийсь грубий пан з страшенним вусом і заличками. — Коли я чую марша, то зараз розумію, що то має значити вояків або війну. На примір таке бум — бум — бум — то армата — а як флет так пищить пі — пі — і — і, то то значить свист куль карабінових. Хто не розуміє музики, той рішучо дурак.

— То якийсь старий майор — погадав я оглянувшись з зачудованєм, але не відповів нічого. На борбу з такими ріжними боевими силами я не був приготовлений і хотїв з того якось вимотати ся признаючи вкінци, що легко може бути, що я ще не маю досить розвитого зрозуміня музики.

— Нї, мій пане — перебив менї живо пан Бемс. — Не виніть себе за скоро; часто завсить то від музики. Суть композитори, що за скоро зачинають творити, ще заки їх талант розвине ся. І щож они творять? Якусь незрозумілу мішанину, невикінчені мельодиї, незрілу гармонізацию. Я, пане — тут заложив пан Бемс з повагою руку за сурдут на груди — я зачав компонувати в трийцятім роцї житя. Першим моїм твором був похоронний марш з сольом для прикритого бубна; — величаве вражінє то „брррррум, брррррум, брум, брум, бум! — тут славний музик наслїдував ударами парасоля глухі тони прикритого сукном бубна.

— Двайцять чотири рази брррррум! Відтак нераз веселі тони в ґ-дур на скрипки і соля для клярнетів. Бачите, мій пане, образ смерти і переходу до лїпшого житя.

— Як гарно — пречудно і правдиво! — зітхала жена тайного радника.

— Реалїстично, правдиво, дуже правдиво — шептав білявий молодець.

— Ви бравий чоловяга — заричав майор.

— А що я вам казав? — шепнув до мене тайний радник — може неправда? Чи то не ґеній не великий чоловік?

— Очевидно — відповів я.

— Той похоронний марш отворив менї вступ до музикального сьвіта, мій пане! — і очи Бемса заяснїли коли почав дальше: — Мене замітити, іменували директором музичної школи в Флерсгаймі і від 22 лїт я мав честь дізнавати найвисших відзначень. На другий тиждень буду дириґувати при виконаню моєї найновійшої симфонії, твір Ч. 128, пане! Вже було сїмнайцять проб. Ще три проби і моя оркестра грає єї на память! О, то страшенна праця, таку оркестру як у Флерсгаймі виучити так, аби она добула з симфонії всьо, що в нїй є.

Жена тайного радника поглянула на него з обожанєм і сказала тихо:

— Яка терпеливість, яка велика терпеливість, який такт мусить той чоловік мати. То чудеско!

— Коли панство схочете менї зробити честь — говорив Бемс дальше акторским, неприродним голосом — і прийдете, аби послухати моєї нової симфонії, то я вповнї пересьвідчений, що ви зараз, коли маєте хоч трохи музикальної вдачі, зрозумієте, що я тою музикою хотїв сказати, який образ, які чувства і які ідеї я там вложив. Моя композиция незвичайно ясна і зрозуміла, то можу, не хвалячись, сказати. Кожда нота на скрізь обдумана. Мої гадки перейдуть у вашу душу і ви побачите той сам образ, який мене одушевляв.

Знов тайний радник в часї тих послїдних слів кивнув головою; відтак подав Бемсови руку, втягнув шию в свій стоячий ковнїрик і сказав з вдоволенєм:

— Друже, то правда, сьвята правда. Ваша музика була для мене все зрозуміла, ви все наперед так менї всьо добре пояснили, що я пізнїйше, слухаючи, не пропустив нї одної гадки і мусїв все більше любувати ся вашим божеским талантом. Що має представляти ваша найновійша симфонія?

— Гм, гм, то ще тайна. Але зробіть менї честь і прийдьте послухати моєї симфонії. Поки що не кажу більше нічого. — І горда усьмішка появила ся на его устах, коли він

(Rhinanthus maior Ehrh.) і другий менший (Rhinathus minor) росте на тяжких глинистих або глинисто марґльоватих грунтах, особливо на вохких. Цьвіт має жовтий, ослонений зеленавими прилистками. Чорне зерно в табільці нїби дзвонить, коли трясти. Сеї хопти дуже трудно позбути ся і нема на ню доброго способу. — 4) Кукіль (Agrostemma githago) хопта загально звістна і дуже шкідлива, бо чорне єї зерно змелене зі збіжем на муку затроює і були вже нераз случаї, що люди ним затроїли ся. Кукіль, коли цвите і єго тогди найлїпше видко, треба зараз де лиш можна виривати при вязаню снопів треба викидати а відтак — і то найважнїйша річ чистити добре збіже на насїнє. До чищеня надають ся найлїпше т. зв. триєри і кожда громада повинна би справити собі ти машину, на котрій кождий господар за маленькою оплатою міг би чистити своє збіже. — Волокник або перстенець (Cuscuta L.) дуже шкідливий пасожирець або галапас, котрий нищить особливо конюшину, люцерну, лен і инші ростини. Єсть кілька родів волокника, а всї однаково шкідливі. Волокник кільчить ся в земли, але скоро підросте, чіпає ся ссавками, які вкрастають в єго тонененької як нитка або волокно билинки, других ростин і ссе з них соки, в наслідок чого ростинки ті нидіють, жовкнуть, і гинуть. На ланах люцерни або конюшини можна иноді побачити великі плїші, котрі поробив той волокник. В таких случаях треба ті плїші зараз викосити при самій земли, забрати старанно з поля і спалити. Волокник чіпає ся иноді кропиви по межах і край поля, та посплїтає єї своїми волокнами так, що трудно єї розірвати. Отже таку кропиву треба також косити при самій земли і палити. Але найважнїйша річ, щоби в конюшинї не було насїня волокна. Длятого при закупні насїня треба бути дуже осторожним.

— Бобик в бараболи. Біб і бобик, то одна ростина в двох відмінах, а обі суть дуже пожиточні. Біб дуже добрий на страву, лиш що старкй єсть трудно стравний іменно задля своєї лупини, а иноді і від тих хрущиків, які в нїм дуже часто знаходять ся. За то можна єго уживати знаменито до випіканя хлїба, і або розмелювати на муку та домішувати до житної, або варити, розколочувати, перепустити крізь рідке сито, щоби очистити з лупини, і тогди домішувати до замісу. Бобик сїє ся головно на пашу для коний і наших домашних зьвірят. Він ріжнить ся від бобу тим, що єсть значно висший, що має дрібнїйше листє, стручки до 4 цалів довгі несплющені ані не надуті, а зерно два рази менше від звичайного бобу, сіро-брунатної барви. Звичайний бобик доспіває під конець серпня. Крім сего управляють ще бобик гельґоляндский, дуже зародливий, добрий на тяжкі, вохкі і добре погноєні ґрунти; бобик італїяньский відповідний на холодні легкі ґрунти і бобик єгипетский, дуже зародливий, але доспіває пізно, бо аж в жовтни. Бобик яко паша має велике значінє, бо корець бобику має в живленю таке значінє, як півтретя кірця вівса, або взявши на вагу: 250 фунтів бобику значить тілько що 350 фунтів вівса. Бобиком годує ся звірята, що мусять тяжко робити, особливо же конї, і єго перед тим або мочить ся, або шротує ся; иншим зьвірятам дає ся розмелений на муку. Однакож не треба годувати лиш самим бобиком, бо з одної сторони було би то марнованєм паші, з другої, сам бобик міг би зашкодити. Бобик видержує приморозки, а хоч би трохи й примерз, то відрастає добре. Длятого можна єго дуже рано сїяти, так, щоби зібравши єго можна ще сїяти по нїм пшеницю. Коли же би сїйба з якихсь причин опізнила ся аж до перших днів мая, то не треба єго сїяти, бо доспів дуже пізно, десь аж в половині жовтня. Але межи бараболями можна садити єго і в другій половині мая; він тогди борзо доспіває, а то длятого, що стоїть зрідка. Але ще й з иншої причини має бобик межи бараболею велике значінє для господаря. Бобик, як звістно любить вохкий ґрунт, отже засїяний межи бараболею осушує землю і в мокрих роках робить господареви велику прислугу, до тогди барaболя не ґниє. При тім бобик не винищує землї, але противно, додає їй ще сили, бо збирає для неї азот, а глубоким корінєм робить землю пухкою. Бобик треба садити особливо межи бараболями „Імператор", котрі в мокрій порі найлекше гниють. Саджене бобику або бобу межи бараболею має велике значінє для поменших господарів і длятого не треба забувати на ті ростини. Біб не кождий любить, але бобиком можна годувати худобину, отже мати і добру пашницю і забезпечити бараболї. Додати ще треба, що лупину зі стручків можна давати вівцям а била порізані на січку і запарені рагатій худобі, била з великого, звичайного бобу суть дуже тверді і надають ся хиба на топливо або на підстїлку. Бобик збирає ся звачайно у вересни, коли по більшій части счорнїє, жзатий, скоро ще зеленавий, лишає ся в горстках, щоби висох і дійшов а відтак вяже ся в снопки, котрі ще досушує ся. При звоженю треба підкладати плахти, бо стручки легко пукають і зерно сипле ся.

Всячина господарска.

— Білі соломяннї капелюхи очистити можна дуже добре слїдуючим способом: Розпускає ся у водї трохи т. зв. оксалевої соли (сіль з заячої капустки Oxalis acetosela), мочить ся в ню чисту щіточку і щїткує ся капелюх але так, щоби не дуже змочити, бо в противним слухаю стратить фасон. По вичищеню щїткою сполїкує ся чистою водою і сушить на сонци.

— Старе пірє з подушок і перин можна дуже добре очистити так, що буде як нове слїдуючим способом: Пірє вибирає ся у мішочки з рідкого полотна, але не набиває ся їх дуже, завязує ся і варить ся відтак пять до шість годин у водї з милом. При тім від часу до часу вибирає ся мішочки, стріпує ся їх, мне ся і витискає воду та знову вкладає до води і варить ся. Наконець висипає ся пірє до коша і полоче ся наливаючи насамперед раз і другий чистої теплої води, а опісля кілька разів студеної води. Пірє розстелює ся опісля на подї, щоби висхло і часто єго розгортає ся.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

☞ Цїна подана в короновій валютї.

— **Цїна збіжа у Львові** дня 18-ого мая: Пшениця 8·90 до 8·10 Кор.; жито 6·— до 6·25; овес 5·75 до 6·—; ячмінь пашний 5·25 до 5·50; ячмінь броварний 6·— до 6·50; горох до вареня 7·25 до 15·—; вика 7·50 до 8·—; сїмя льняне —·—до—·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до—·—; бобик 5·60 до 6·—; гречка 8·50 до 9·75; конюшина червона —·— до —·—; біла —·— до —·—; тимотка —·— до —·—; шведска —·— до —·—; кукурудза нова 6·— до 6·50; хміль—·— до—·—; ріпак новий 10·50 до 10·75. Все за 50 кільо loco Львів.

скінчив: — То мусить бути для всїх несподіванкою. Відчуєте всї простоту гадок зараз по відограню. Прощайте!

І кивнувши головою великий музик відійшов поважним ходом.

— Який талант! Бути таким певним себе!

— То ґенїй, великий ґенїй! — шептала жена тайного радника.

— До грома, славний хлопець! — крикнув ще раз майор і встаючи відозвав ся:

— Пійду на другий тиждень до Флерсгайм, хочу почути ту річ, що він написав, гм — як она називає ся? Ну, байдуже!

По короткій нарадї рішили ми всї, аби гуртом вибрати ся в дни концерту до Флерсгайм і там послухати найновійшого твору музика — а по можности — і зрозуміти єго.

II.

Надійшов памятний вечер. Саля концертова у Флерсгайм була переповнена; але завдяки посередництву славного композитора могли ми засїсти в першім ряді крісел. Мовчки стояли столики на ноти; музиканти почали поволи сходити ся. Тихі тони кількох строених скрипок, або свист флета роздавав ся серед глухого шуму шептаючих голосів, який звичайно буває перед початком концерту.

Ми терпеливо ждали чверть години, заки композитор зволив явити ся. Вкінци вийшов. Красний чорний сурдут і такі штани вкривали єго худу костисту стать; біла як сніг камізолька і така краватка, обмежали хорошу сорочку, в котрій блищали три великі бриляпти. На лївій груди яснїли два хрести заслуги, які одержав наш музик. Господь знає від котрого з німецких князів.

Грімкі оплески на привіт і — гробова тишина.

Симфонїя розпочала ся малими, веселими переходами на флет, віольончелю, клярнет і трубку. Декуди поміж клясичними зворотами Бемсової композиції пробивали ся живі, відсьвіжені мельодиї, немов голоси добрих знакомих між цїлим гуртом крикливої товпи. Тайний радник тїшив ся; безнастанно хитав головою сюди і туди, або кивав нею, немов би хотів сказати: А, добрий день! Як то, ви тут? Дуже мене тїшить бачити вас!

Бемс поклонив ся, оглянув ся, взяв свою дириґентску паличку і королївским рухом правої руки дав знак. По сали пронїс ся повний, глубокий акорд як перехід до повільнїйшої гри і скінчив ся завмираючими тонами перших скрипок; флет вмішав ся тут лагідною мельодиєю, відтак впали скрипки, а вкінци трубки. Баси тихо акомпанїювали, а деколи впадали тихонько бубни. Відтак заграли всї інструменти нараз а так сильно, що аж шиби у вікнах бренчали; трубачі дули аж посинїли, клярнети від напруженя стогнали, а баси гуділи як скажені серед приглушуючих ударів бубнів. Нараз всьо втихло. По секунді заграли флети і трубки милу і легку мельодию.

Пан Бемс був цїлий перенятий дириґованєм. Єго паличка просто прорізувала воздух то скоро як блискавка, то знов поволїйше, тор жественно, то судорожно дрожала а лїва рука простягала ся до музикантів. Сиве волосє на голові дириґента розвіяло ся і аж дивно, що голова не злетїла з плечий. Окуляри випускали блискавки, а каплї поту, що струями лив ся по чолї і лици, сьвітили як перли. Всї музиканти дрожали з напруженя, а очи трубачів здавалось вилазили з голов. Скрипаки так скоро грали, що не можна було розріжнити рук від смиків.

Бемс розщибав ся; поли сурдута повівали у воздусї, краска лиця мішала ся, то синїла то червонїла, а єго руки чертали у воздусї всякі можливі ґеометричні фіґури.

(Конець буде).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 19 мая. Вчера вечером відбула ся 3-годинна конференция парляментарної комісиї правиці, в котрій взяли участь всї сторонництва, а також і радикальні Чехи. Конференция не довела до нїяких успіхів.

Льондон 19 мая. Бюро Райтера доносить з Наталю, що Бури уступили в гори Маджуба на границі Трансвалю.

Льондон 19 мая. Маршалок Робертс доносить з Кронштадту, що ґен. Метуен займив місто Гопштадт в Оранїї без опору. — Кіннота анґлїйска займила місто Ліндлей. — О 30 миль від Кронштадту заскочили Анґлїйцї несподївано Боту з 23 людьми, котрі дістали ся до неволї.

Париж 19 мая. Аґентия Гаваса доносить з Танґеру, що на мароканьскій границі громадять ся арабскі войска під окликом сьвятої війни против Французів.

Льондон 19 мая. З Преториї доносять урядово, що Бури відступили від облоги Мафекінґа. Анґлїйскі войска що спішили на освободжене вийшли вже до міста.

За редакцию відповідає: Адам Крехокецкий.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).